

Tirsdag d. 11. august 2020 blev en historisk dag for lærerne og folkeskolen – ja, for Danmark. Det var dagen, hvor DLF og KL blev enige om – og underskrev en central arbejdstidsaftale, der gælder for alle lærere på alle skoler (og andre arbejdspladser) i alle kommuner i Danmark.

Forinden havde hovedstyrelsens 23 medlemmer enstemmigt godkendt forhandlingsresultatet. Med hovedstyrelsens enstemmige godkendelse anbefaler DLF dermed medlemmerne et klart ”ja” til aftaleresultatet. Denne anbefaling er der udførligt redegjort for i medlemsbrevet fra DLF/Anders Bondo Christensen d. 14/8 2020.

Hvilken valør denne historiske dag har, afgør den enkelte lærer (medlem) naturligvis selv. På de følgende sider vil kredsstyrelsen gennemgå det samlede aftaleresultat og giver på den baggrund sin anbefaling her:

På baggrund af redegørelsen er det kredsstyrelsens opfattelse at aftaleresultatet bl.a.:

- Opfylder de opstillede målsætninger i meget stor udstrækning
- Kan skabe bedre rammer om lærernes arbejde i *alle* kommuner
- Sikrer et forpligtende samarbejde på alle niveauer
- Styrker kredsens, TR's og lærernes rolle, inddragelse og indflydelse på prioriteringer i skolens dagligdag og udvikling
- Sikrer større gennemsigtighed og tydelighed i planlægning, prioriteringer og anvendelsen af lærernes arbejdstid
- At det kommunale niveau i højere grad forholder sig til skolernes konkrete virkelighed og lærernes muligheder for at løse opgaven
- Øger fokus på at skabe sammenhæng og balance mellem tid og opgaver og mellem undervisning og forberedelse
- Opgørelse af arbejdstiden hver 3. måned
- Forbedringer af opgaveoversigten – bl.a. alle opgaver på opgaveoversigten og estimeret tid på alle opgaver over 60 timer (og dermed maks.59 timer til ”de andre opgaver”)
- Den individuelle forberedelsestid - ikke en residual eller ”forsvinde” i løbet af året
- Forberedelsestiden kan skemalægges
- Ikke forberedelse i elevpauser
- Arbejdstid – mindst 4 timer på anvendte arbejdsdage
- Ikke krav om fast tilstedeværelse
- Ret til nedsat tid (maks. 175 timer) for alle fra 60 år
- Fortsat mulighed for at indgå lokale aftaler og disse opsiges ikke
- Samlet set er bedre og mere perspektivrigt end lov 409

Med aftalen går vi fra syv års ørkenvandring med lovgivne arbejdstidsregler til aftalte arbejdstidsforhold - efter den danske model som alle andre på det danske arbejdsmarked.

Med aftalen går vi fra, at planlægning og opgavefordeling er et individuelt læreranliggende til et fælles anliggende.

Lov 409 bygger på "ledelsens ret til at lede og fordele arbejdet" (et forældet ledelsessyn).

Denne centrale aftale (A20) bygger på at "god skole laver vi sammen" (lederudsagn).

Aftalen er en styrkelse af lærerprofessionen og indflydelsen på skolens hverdag og udvikling.

Et flertal af kredsstyrelsen anbefaler derfor medlemmerne at stemme "ja" til aftalen.

Nu er det jeres - medlemmernes - tur til at drøfte aftale-resultatet med hinanden på skolerne og arbejdspladserne. Gøre plusser og minusser op, tage stilling – og stemme.

Ja, husk at stemme – uanset om det er "ja" eller "nej". LFL vil kraftigt opfordre til, at man stemmer. En høj stemmeprocent er et vigtigt og demokratisk signal – til os selv og foreningen og til det samfund skolen er en afgørende del af.

Den videre proces:

- Orienteringsmøder med kredse, tillidsrepræsentanter og medlemmer
  - Digitalt opsamlingsmøde for TR: 20. august kl. 16.30
  - Digitale medlemsmøder: 20. august kl. 18.00 og 24. august kl. 16.30
  - Medlemshotline: 25. august kl. 17.00 til 18.00
- Drøftelse på TR-mødet d. 27/8 i Maribo
- Urafstemning 25. august til 1. september
- Offentliggørelse af afstemningsresultat 1. september

Aftalen kan ses på DLF's hjemmeside [her](#). Rigtig god debat!

Kredsstyrelsens gennemgang af aftaleresultatet kan læses på de efterfølgende sider af Kredsnyt.

*Pva. Kredsstyrelsen
Birger Petersen, fmd.*

Kredsstyrelsens gennemgang af det samlede aftaleresultat

Periodeforhandlingen mellem DLF (LC) og KL er foregået på baggrund af kommissionsrapporten og med et aftaleresultat som kredsstyrelsen i det følgende vil udlægge.

I Kredsnyt nr. 13 d. 18/12 2019 - om kommissionsrapporten - stod der følgende:

Analyserne i kommissionens rapport giver os et vigtigt fælles billede af de udfordringer, der kendetegner lærernes arbejdsituation. Kommissionen har overordnet identificeret problemer, der skal tages hånd om, løsningsspor, og, hvad en ny arbejdstidsaftale bør (skal) adressere – altså hvad parterne som minimum skal finde fælles løsninger på gennem en ny arbejdstidsaftale.

Problemer der skal tages hånd om:

- Sammenhængen mellem tid og opgaver
- Sammenhængen mellem undervisning og muligheden for forberedelse
- Sikring af gennemskuelighed for lærerne i prioriteringer og planlægningsgrundlag

Løsningsspor – for den gode skole:

- En tydelig lokal ledelse
- En styrket lærerprofession
- **En ny arbejdstidsaftale**

En ny arbejdstidsaftale skal adressere (og løse):

- Sammenhængen mellem tid og opgaver, herunder mulighederne for forberedelse, teamsamarbejde og faglig udvikling
- En større indsigt for lærerne i skolens planlægningsgrundlag
- En hensigtsmæssig og gennemskuelig opgavetildeling for den enkelte lærer
- Balance mellem hensynet til fleksibilitet for den enkelte lærer og hensynet til det kollegiale samarbejde på skolen
- Balancen mellem centrale regler og lokale løsninger, der tager hensyn til lokale ideer og behov

Hvad er DLF gået efter i forhandlingerne – hvilke mål?

På den ekstraordinære kongres d. 5/2 2020 vedtog kongressen de målsætninger, som skulle forfølges i periodeforhandlingen:

- Procedureregler, der sikrer et aftalebaseret forpligtende samarbejde mellem KL og LC/DLF, kommune og kreds samt skoleledelse og TR om konkrete handlinger med henblik på at nå de overordnede målsætninger
- Samarbejde om prioritering af arbejdstidsressourcen, der sikrer sammenhæng mellem tid og opgaver og mellem undervisning og forberedelse, så lærerne har mulighed for at gennemføre undervisning af høj kvalitet
- Gennemsigtighed og tydelighed i planlægning og prioritering af anvendelsen af lærernes arbejdstid og en sikring af, at ledelsen inddrager den samlede lærergruppe i den overordnede prioritering
- Et ledelsesrum, der sikrer, at ledelsen tager hånd om den enkelte lærers arbejdsituation, herunder gennem løbende opfølgning på og eventuel omprioritering af opgaverne
- Beskyttelse af tiden til forberedelse
- Flexibilitet i lærernes tilrettelæggelse af arbejdet

Hvad er DLF ikke gået efter i forhandlingerne – og hvorfor ikke?

DLF er *ikke* gået efter:

- Et maksimalt undervisningstimetal
- En forberedelsesfaktor (eller lign. konkret/kontant indhegning af forberedelsestiden)

Det har desværre været et nødvendigt og derfor helt bevidst strategivalg. Ikke fordi DLF ikke vil have et maksimalt undervisningsloft eller en forberedelsesfaktor. Det vil vi meget gerne – selvfølgelig. Det står øverst på ønskelisten, og vi har netop en maksimal undervisningstid i den ene af vores lokalaftaler (Lolland) og delvis indhegning af forberedelsestiden i begge lokalaftaler. Når DLF ikke har de to ting med i forhandlingerne er forklaringen, at KL klart har meldt ud – både til kommissionsrapporten og direkte, at KL under *ingen* omstændigheder kunne indgå en aftale med ressourcebindinger, som et maksimalt undervisningstimetal og en forberedelsesfaktor er.

Hvis DLF havde stillet krav, forfulgt og fastholdt disse to mål i periodeforhandlingen, ville det have resulteret i enten et maks-uv.-tal og en forberedelsesfaktor, der var så dårlige (lave), at de *aldrig* ville blive stemt hjem af lærerne, eller forhandlingerne var brudt sammen meget meget hurtigt (se også medlemsbrevet d. 28/4-20).

Så ville lov 409 stadig gælde, og DLF ville dermed have forpasset muligheden for at opnå en aftale, der potentielt kunne skabe bedre rammer om lærernes arbejde i *alle* kommuner. Derfor valgte DLF at gå efter en aftale baseret på samarbejdssporet.

Aftalen – hvad har vi opnået og hvilke mål er opfyldt?

Vurderingen af aftaleresultatet skal naturligvis holdes op mod de mål DLF havde sat sig og gik til forhandling med – altså målene fra kongressen d. 5/2 2020 (de 6 dots ovenfor).

I aftalen er målene (de 6 kongresdots – her forenkede) omfattet af følgende paragraffer:

- Procedureregler om forpligtende samarbejde på alle niveauer ... i §§ 2, 3, 4
- Samarbejde om prioritering og sammenhæng og balancer ... i §§ 2, 3, 4, 7
- Gennemsigtighed og inddragelse ... i §§ 2, 3, 4
- Ledelsesrum der ... opfølgning på og håndtering af lærernes arbejdssituation ... §§ 2, 3, 9, 12
- Beskyttelse af forberedelsestiden ... i §§ 2, 4, 7, 8, 9, 12
- Flexibilitet i lærernes tilrettelæggelse af arbejdstiden ... i §§ 4 stk. 3, 12 stk. 1.1

I aftalens præambel fastslås det at:

- Undervisning er skolens kerneydelse
- Lærerne er den vigtigste faktor for elevernes udbytte af undervisningen
- Kernen i aftalen er et forpligtende samarbejde på alle niveauer med det mål at:
  - Understøtte lærernes udøvelse af deres professionelle dømmekraft
  - Bidrage til udvikling af skolen
  - Understøtte sammenhæng mellem lærernes arbejdstid og opgaver
  - Indhente erfaringerne fra skolerne
  - Kvalificere drøftelserne af lærernes arbejdstid
  - Samarbejdet realiseres på alle niveauer og områder (omfattede arbejdspladser)
  - Skabe størst mulig kvalitet i undervisningen, understøtte et godt arbejdsmiljø og styrke den professionelle kapital.

Og konkret er der opnået følgende (se også medlemsbrevet fra ABC d. 14/8-20):

- **Forpligtende samarbejde og inddragelse** på tre niveauer (kreds/kommune, TR/leder og lærere/leder), herunder også prioritering, sammenhæng og balancer samt gennemsigtighed og inddragelse, hvor bl.a. (§§ 2, 3, 4):

Kommuneniveau:

- Kommunen udarbejder en skriftlig redegørelse til kredsen
- Redegørelsen skal indeholde det forventede gennemsnitlige undervisningstimetal og en beskrivelse af, hvad der er indeholdt i undervisningstimetallet
- Redegørelsen skal ligeledes indeholde kommunale beslutninger og kommunalt initierede projekter, der har betydning for anvendelsen af lærernes arbejdstid, og den forventede andel af arbejdstiden, der medgår hertil

- Redegørelsen præsenteres på et samarbejds møde mellem kommune og kreds
- Samarbejds mødet finder sted efter vedtagelsen af budgettet og inden ressourcudmeldingen til skolerne.

Skoleniveau:

- Ledelse og TR drøfter målsætninger for det kommende skoleår samt prioriteringer af lærernes arbejdstid med henblik på at understøtte sammenhæng mellem tid og opgaver samt et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse
- Lederen udleverer forud for drøftelsen skriftligt grundlaget for sine prioriteringer
- Ledelsen udarbejder en skoleplan, som indeholder ledelsens prioriteringer, grundlaget herfor og overordnede beskrivelser af de prioriterede indsatser og opgavens indhold samt antal lærere.
- Ledelsen og TR drøfter, hvordan der sikres transparens i planlægningen og opgavefordelingen. Efter drøftelse med TR fastlægger ledelsen principper for tilstedeværelse, mødeaktivitet og selvtilrettelæggelse
- Målsætninger og skoleplan præsenteres for lærerne med henblik på, at lærerne kan kvalificere dem.

Kommune-/skoleniveau imellem

- Kommune og kreds samarbejder om at indhente fælles viden fra skoleledelser og TR om arbejdet med kommunens målsætninger samt erfaringer, som kan have betydning for kommunens prioritering af lærernes arbejdstid og opgaver
- Hvis de ikke opnår enighed herom, gælder:
  - Der afholdes mindst et årligt møde med skoleledelser og TR med henblik på at indhente fælles viden
  - Kommunen udarbejder en opsamling af den indhentede viden, der indgår i drøftelsen på samarbejds mødet mellem kommune og kreds.

• Arbejdstid og arbejdstidens tilrettelæggelse (§§ 5, 6)

- Arbejdstiden i et skoleår udgør for fuldtidsbeskæftigede 1924 timer, inkl. ferie og helligdage, og falder på mandag til fredag
- Arbejdstiden opgøres en gang årligt
- Den daglige arbejdstid på anvendte arbejdsdage tilrettelægges med mindst 4 timer
- Ændringer i den planlagte arbejdstid udenfor tidsrummet fra kl. 7.30 til kl. 16.30 skal varsles med mindst 4 uger, medmindre andet aftales med tillidsrepræsentanten.

• Opgaveoversigten (§ 7)

- Opgaveoversigten angiver (*alle*) de opgaver, som læreren påtænkes at anvende sin arbejdstid på i normperioden
- Opgaveoversigten skal indeholde:
  - Lærerens planlagte tid til undervisning
  - Estimeret tid til individuel forberedelse
  - Samlet estimeret tid til opgaver der planlægges indholdsmæssigt senere på året (*= ikke disponeret tid*)
  - Estimereret tid til opgaver som ledelsen skønner til mindst 60 timer.
- Ved fastsættelse af antal undervisningstimer tages højde for:
  - Deltidsbeskæftigelse
  - Aldersreduktion
  - Efter- og videreuddannelsesaktiviteter
  - Større hverv og funktioner

- Endvidere drøftes deltagelse i fælles aktiviteter, møder, teamsamarbejde mv. for deltids-beskæftigede
- Opgaveoversigten udleveres til læreren senest 5 uger før normperiodens begyndelse.
- **Forberedelse** (§ 8)
  - Afvikles som sammenhængende og effektiv tid
  - Forberedelse kan ikke planlægges til at ligge i elevpauser, hvor læreren har undervisning umiddelbart før og efter elevpausen
  - Hvis læreren oplever, at forberedelsestiden reduceres, har læreren mulighed for at bede ledelsen om at placere forberedelsestiden
  - Det er ledelsens ansvar i samarbejde med læreren, at lærerens forberedelsestid ikke ned-prioriteres og forsvinder i løbet af normperioden.
- **Ændringer i løbet af normperioden** (§ 9)
  - Opstår der nye større opgaver eller større ændringer af en opgaves indhold eller omfang, beslutter lederen efter dialog med læreren, hvilken konsekvens det har for lærerens samlede opgaver
  - En konsekvens kan være:
    - Ned- eller bortprioritering af andre opgaver
    - Justere opgaveløsningen
    - Omfordeling
    - Overtid
  - Hensyn til et rimeligt forhold mellem undervisning og forberedelse
  - Ledelsen orienterer læreren skriftligt om konsekvenserne.
- **Nyuddannede lærere** (§ 10)
  - Særligt hensyn til nyuddannede
  - Opmærksomhed på:
    - Antallet af undervisningstimer
    - Forudsætninger for og erfaringer med faget
    - Antal klasser og fag
  - Der skal skabes rum til refleksion over egen og andres praksis
  - Nyuddannede er lærere med mindre end to års beskæftigelse som lærer.
- **Ret til nedsat tid fra 60 år** (*for alle*) (§ 11a)
  - Overgangsordningen permanentgøres
  - Ret til nedsat tid med op til 175 timer mod tilsvarende lønnedgang med fuld pensionsindbetaling af hidtidig beskæftigelsesgrad.
- **Opgørelse af arbejdstiden** (§12)
  - Ledelsen udleverer til læreren en opgørelse over den præsterede arbejdstid mindst ved udgangen af hver 3. måned (*ikke en afregning*)
  - Arbejdstiden opgøres som præsteret (*ikke kun som planlagt*)
  - Selvtilrettelagt tid medregnes i opgørelsen, ledelse og TR aftaler den praktiske håndtering
  - Tillæg for prøveafvikling forhøjet med 17 kr. i 00-niveau
  - Frikøb til organisationsarbejde medregnes i arbejdstiden.

- **Overarbejde, merarbejde og afspadsring** (§§ 13, 14)
  - Overarbejde og merarbejde som hidtil
  - Afspadsring af minimum 4 timers varighed
  - Ved sygdom påbegyndes planlagt afspadsring ikke.

- **Ulempegodtgørelse og div. tillæg** (§§ 15, 16, 17, 18)
  - Ulempegodtgørelse – tillæg uændret, men udbetaling efter registrering
  - Weekendgodtgørelse – uændret tekst, men forbedring som følge af § 14 afspadsring
  - Tillæg for delt tjeneste – uændret
  - Tillæg ved deltagelse i lejrskole mv. – uændret.

- **Ikrafttrædelse**
  - Aftalen gælder fra d. 1. august 2021, dog således at følgende bestemmelser om samarbejde og planlægning gælder fra den 1. januar 2021 med henblik på, at alle dele af aftalen kan virke senest fra skoleåret 2021/2022:
    - § 3 Samarbejde på tværs af kommune- og skoleniveau for så vidt angår, at fælles viden om erfaringer på skoleniveau kan indgå i drøftelser på samarbejdsrådet i skoleåret 2021/2022, jf. § 2, stk. 2
    - § 4. Samarbejde på skoleniveau ift. skoleåret 2021/2022
    - § 7. Opgaveoversigten ift. skoleåret 2021/2022
    - § 8. Forberedelse ift. skoleåret 2021/2022.